

1. Bu testte 24 soru vardır.

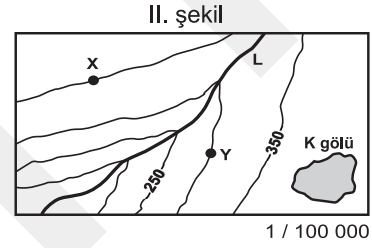
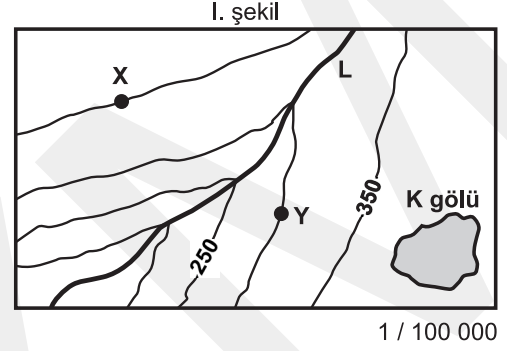
2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdının Coğrafya-1 Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Ankara'da yaşayan İpek ile Londra'da yaşayan Selin, "Bugün hem Ankara'da hem de Londra'da Güneş'in doğuşuyla batışı arasındaki süre, Dünya'nın kendi eksenini etrafındaki dönüş süresinin yarısına eşit olarak yaşanacaktır." yorumunda bulunmuşlardır.

Bu durum, aşağıdaki günlerin hangisinde gerçekleşmiş olabilir?

- A) Türkiye'de en uzun gündüz yaşandığında
B) Güneş ışınları, Oğlak Dönencesi'ne dik geldiğinde
C) İlkbahar ekinoksunun yaşandığı günde
D) Kuzey Yarım Küre'de yaz mevsimi başladığında
E) Dünya'nın Güneş'e en uzak olduğu günde

2. Aşağıda, I. şekilde çizgi ölçeği bulunmayan ve yalnızca kesir ölçeği verilen bir topografya haritası, II. şekilde ise bu haritanın fotokopiyle belli bir oranda küçültülmüş hâli gösterilmiştir.

II. şekildeki haritaya sahip olan ve bu haritanın fotokopiyle küçültüldüğünü bilmeyen bir kişi, aşağıdakilerden hangisini hesapladığında doğru sonuca ulaşabilir?

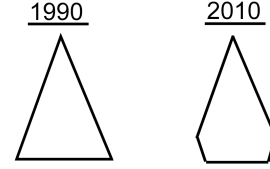
- A) K gölünün kapladığı alanı
B) X ve Y noktaları arasındaki yükselti farkını
C) L akarsuyunun aktığı vadinin ortalama eğimini
D) X ve Y noktaları arasındaki kuş uçuşu uzaklığı
E) L akarsuyunun gerçek uzunluğunu

3. Doruk ve Emre, Mayıs ayında bir turla beş gün yurt dışına gittiler. Ancak gittikleri şehirde gezi süresince, sıcaklığın 25 °C'nin üstüne çıkmasıyla beklenmedik bir durum yaşadılar.

Buldukları iklim kuşakları göz önüne alındığında bu ekstrem sıcaklığın aşağıdaki şehirlerin hangisinde yaşandığı söylenebilir?

- A) Kahire   B) Riyad   C) Oslo
D) Roma   E) Yeni Delhi

4. 1975 yılından itibaren, beşer yıl aralıklarla nüfus sayımının yapıldığı bir ülkenin, 1990 ve 2010 yıllarına ait nüfus piramitleri aşağıda gösterilmiştir.

Buna göre, bu ülkenin sayım dönemlerinde belirlenen yıllık ortalama nüfus artış hızını gösteren tablo aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A)

Yıl	Nüfus Artış Hızı (‰)	Yıl	Nüfus Artış Hızı (‰)
1975	20	1995	32
1980	23	2000	31
1985	26	2005	32
1990	29	2010	31

B)

Yıl	Nüfus Artış Hızı (‰)	Yıl	Nüfus Artış Hızı (‰)
1975	18	1995	28
1980	23	2000	26
1985	27	2005	23
1990	30	2010	19

C)

Yıl	Nüfus Artış Hızı (‰)	Yıl	Nüfus Artış Hızı (‰)
1975	33	1995	18
1980	30	2000	20
1985	26	2005	23
1990	22	2010	26

D)

Yıl	Nüfus Artış Hızı (‰)	Yıl	Nüfus Artış Hızı (‰)
1975	18	1995	24
1980	20	2000	20
1985	23	2005	22
1990	26	2010	23

E)

Yıl	Nüfus Artış Hızı (‰)	Yıl	Nüfus Artış Hızı (‰)
1975	18	1995	19
1980	18	2000	17
1985	18	2005	15
1990	19	2010	12

5. Dünya genelinde çok yüksek dağlık alanlar, kutuplara yakın bölgeler, yüksek sıcaklık ve şiddetli kuraklığın yaşandığı yerler, yerleşme için fazla uygun değildir. Ancak tüm olumsuz coğrafi koşullara karşın değerli maden yataklarına sahip olması, turizm etkinliklerinin gelişmesi ve kutsal değerlere sahip olması gibi durumlar bu alanlarda bazı yerleşmelerin kurulmasını ya da var olan küçük yerleşmelerin gelişmesini sağlamıştır.

- I. Dubai (Birleşik Arap Emirlikleri)
- II. Ust Nera (Rusya Federasyonu)
- III. Pekin (Çin Halk Cumhuriyeti)
- IV. Atina (Yunanistan)
- V. Mekke (Suudi Arabistan)

Yukarıdaki yerleşmelerden hangileri bu duruma örnek olarak gösterilebilir?

- A) I ve II   B) II ve III   C) III ve IV
D) I, II ve V   E) III, IV ve V

6. VE 7. SORULARI AŞAĞIDA VERİLEN PARÇAYA GÖRE CEVAPLAYINIZ.

Doğal afetler, tarih boyunca büyük sorunlara neden olmuştur. 16. yüzyılda İsveç'teki Orsloa Kilisesi'nin raporlarından alınan bilgiler aşağıda verilmiştir.

"1596 yazının başlarında tarlalarda bol miktarda tahıl vardı. Bu yüzden herkes rahat bir kış geçireceklerini düşündü. Ancak haziran ayında öyle çok yağmur yağdı ve sel geldi ki bütün köprüler yıkıldı. Bütün tarla ve otlaklar sular altında kaldı. Çok az tahıl ve saman kurtarılabildi. Sığırlar sudan çıkarılan çürümüş samanları yedikleri için hastalanıp öldüler. Açlık nedeniyle ölü sığırları yiyen insanlar da hastalandı. Toprak üç yıl boyunca verimsizleşti ve hiç ürün alınamadı. İnsanların çoğu tarlalarını bırakıp gitti. Kalanlar ise ağaç kabuğu, ısırgan, saman ve yosunu öğütüp ekme yaptılar. Bu ekmele beslenen insanlar da güçsüz düştü. Annelerin emzirecek sütü olmadığı için bebeklerin çoğu öldü. Dizanteri herkesi hasta etti."

6. Bu parçaya göre, afet sonrasında Orsloa'da aşağıdaki sorunlardan hangisi yaşanmamıştır?

- A) Bazı hastalıkların ortaya çıkması
- B) Kıtık yaşanması
- C) Yerleşim merkezinin başka bölgelere taşınması
- D) Altyapının hasar görmesi
- E) Yetersiz beslenmenin ortaya çıkması

7. Bu parçadaki bilgilerden yararlanarak, afet sonrasında sorunların yaşandığı üç yıllık süreçte, Orsloa'nın nüfus özellikleriyle ilgili olarak,

- I. Nüfus artış hızı azalmıştır.
- II. Doğurganlık oranı artmıştır.
- III. Nüfus yoğunluğu azalmıştır.
- IV. Kadın nüfus oranı azalmıştır.

sonuçlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

8. Nicelik ve nitelik bakımından nüfus değişmelerini etkileyecek bilinçli önlem ve uygulamaların bütününe nüfus politikası adı verilir.

Buna göre, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan günümüze kadar olan süre içinde aşağıdakilerden hangisine yönelik nüfus politikası uygulanmamıştır?

- A) Ana çocuk sağlığı çalışmalarının hayata geçirilmesine
B) Nüfusun artırılmasına
C) Nüfusun niteliğinin iyileştirilmesine
D) Nüfus artış hızının azaltılmasına
E) Nüfusun kentlerde toplanmasına
9. Türkiye'de küçükbaş hayvancılığın yaygın olduğu yörelerde halı-kilim dokumacılığı ve yem bitkileri tarımı, büyükbaş hayvancılığın yaygın olduğu yörelerde süt ve süt ürünleri üretimi, kıyı balıkçılığının yaygın olduğu yörelerde ise tekne yapımı gibi etkinlikler gelişmiştir.

Bu bilgiyle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılr?

- A) Kırsal yörelerde üretim daha çok geleneksel yöntemlerle yapılmaktadır.
B) Kırsal yörelerde yürütülen ekonomik etkinlikler birbirleriyle bağlantılıdır.
C) Kırsal yörelerde yürütülen en yaygın ekonomik etkinlik hayvancılıktır.
D) Kıyıda yer alan yörelerde yürütülen ekonomik etkinlikler, iç kesimdekilerle aynıdır.
E) Tarıma dayalı endüstri Türkiye'nin her bölgesinde yaygınlaşmıştır.

10. Türkiye'de 1950-1960 döneminde uygulanan ekonomi politikaları sonucunda, tarımsal krediler yaygınlaştırılmış ve tarım ürünleri için yüksek fiyat politikası izlenmiştir. Bu sayede tarımsal üretimde önemli artışlar olmuştur. Endüstrideki sermaye yetersizliği; yabancı yatırımlar, özel sektörün teşvik edilmesi ve dış yardımlarla büyük ölçüde giderilmiştir. Böylece baraj ve fabrika gibi yatırımlar artmıştır. Bunlara karşın döviz rezervinin yatırımlarda önemli derecede kullanılması, ancak yapılan yatırımlardaki plansızlık kalkınma hızının istenilen düzeye çıkmasını engellemiştir. Bunun sonucunda enflasyon yükselmiştir. 1958 yılında ekonomik istikrarı sağlamak için sıkı maliye politikaları ile dış satımı teşvik edici önlemler alınmıştır. İç ticaretin canlandırılması için de kara yolu yapımına ağırlık verilmiştir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi 1950-1960 döneminde uygulanan ekonomi politikalarının sonuçlarından biri değildir?

- A) Dış borçlar artmıştır.
B) Devletin ekonomideki etkisi azalmaya başlamıştır.
C) Altyapı çalışmalarına önem verilmiştir.
D) Tarımda makineleşme yaygınlaşmaya başlamıştır.
E) Tarımsal vergiler artırılmıştır.

11. Atatürk "Türkiye'de devlet madenciliği, millî kalkınma hareketiyle yakından ilgili, önemli konulardan biridir. Genel sanayileşme düşüncemizden başka, maden arama ve işletme işine, her şeyden önce dış ödeme vasıtalarımızı, döviz gelirlerimizi artırabilmek için devam etmeye ve özel bir önem vermeye mecburuz." demiştir.

Bu parçada Atatürk, Türkiye'deki madencilik etkinliklerinin,

- I. endüstrileşmeye katkısı,
- II. dış borçların ödenmesi,
- III. kişi başına düşen ulusal geliri artırması,
- IV. iş olanaklarını artırması

durumlarından hangilerini doğrudan vurgulamıştır?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) III ve IV

12. Türkiye'de bugüne kadar yapılan ve yapılması planlanan enerji santralleriyle ilgili bir çalıştayda, aşağıdaki görüşlere yer verilmiştir.

- Yeni yatırımların yapılması var olan kaynakların rezervine ve kalitesinin yüksekliğine bağlıdır.
- Bugüne kadar yapılan yatırımların bir kısmı ham maddeye yakınlık göz önüne alındığından, enerji santrallerinin bölgeler arasındaki dağılımı farklılık göstermektedir.
- Ham madde çeşitliliği Anadolu'nun coğrafi konumu, jeolojik yapısı, iklimi ve yer şekilleriyle ilgilidir.
- Çevreyi daha az kirlüten enerji kaynakları ve payları artmıştır.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Bazı bölgeler her türlü enerji kaynağına sahiptir.
B) Yenilenemeyen enerji kaynaklarının kullanımı artmıştır.
C) Yeni doğal kaynakların kullanımı ile ticaret artmıştır.
D) Artan gereksinime bağlı olarak, kullanılan enerji kaynakları çeşitlenmiştir.
E) Gelişen teknolojiyle birlikte kaynakların kullanım alanı çeşitlenmiştir.

13. Dağ, boğaz ve vadi gibi yer şekilleri, Türkiye'de kara yolu ulaşımını etkiler.

Buna göre, Edirne'den Adana'ya en kısa güzergâh-tan kara yoluyla gitmek isteyen bir kişi, sırasıyla hangi doğal engelleri geçmelidir?

- A) İstanbul Boğazı, Bolu Dağları, Orta Toroslar
 B) Çanakkale Boğazı, Gediz Vadisi, Batı Toroslar
 C) İstanbul Boğazı, Ilgaz Dağları, Batı Toroslar
 D) Çanakkale Boğazı, Bolu Dağları, Orta Toroslar
 E) İstanbul Boğazı, Kızılırmak Vadisi, Batı Toroslar

14. Türkiye'de,

- endüstrileşmenin artması,
- gelir düzeyinin yükselmesi,
- ulaşım olanaklarının gelişmesi ve çeşitlenmesi,
- kent nüfusunun artması

durumlarına paralel olarak son yıllarda büyük gelişme gösteren ekonomik etkinlik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarım
 B) Turizm
 C) Madencilik
 D) Balıkçılık
 E) Ormancılık

15. Doğal kaynaklarının zengin olması ve bunların etkin kullanımı, ülkelerin gelişmesindeki temel etkenlerden biridir.

Buna göre, aşağıda verilen ülke ve doğal kaynak eşleştirmelerinden hangisi yukarıdaki genellemeye uymaz?

- A) İsveç – demir
 B) Güney Afrika Cumhuriyeti – altın
 C) Japonya – deniz ürünleri
 D) Rusya Federasyonu – doğal gaz
 E) İngiltere – taş kömürü

16. Gelişmiş ülkelerde giderek artan endüstriyel üretimle ortaya çıkan katı atıkların yok edilmesi ya da dönüştürülmesi, her geçen yıl daha pahalıya mal olmaktadır. Bu gibi nedenlerle, 1987 yılında, Amerika Birleşik Devletleri kaynaklı 4000 ton zehirli atık Haiti'de bir sahile boşaltıldı. Bir yıl sonra 15 000 tonluk atık Gine'de eski bir taş ocağına döküldü. Aynı yıl, bir diğer Afrika ülkesi Gine-Bissau, 600 milyon Amerikan Doları karşılığında 15 milyon ton atığı almayı kabul etti. Önerilen rakam bu ülkenin ulusal gelirinin dört katıydı. Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa'da her yıl çöpe atılan 100 milyon bilgisayar Nijerya, 130 milyon cep telefonu ise Hindistan ve Pakistan tarafından alınmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçadan çıkarılabilecek yargılardan biri değildir?

- A) Geri kalmış ülkeler, atıkları kabul ederek ülkelerinde büyük çevre sorunlarına yol açmaktadır.
- B) Gelişmiş ülkeler için atıkların geri kalmış ülkelere gönderilmesi, kendi ülkelerinde yok edilmesinden daha düşük bir maliyet sağlamaktadır.
- C) Gelişen endüstri ve artan tüketim, zehirli endüstriyel atıkları da artırmaktadır.
- D) Atık ticareti, geri kalmış ülkelerin ekonomisi için önemli bir gelir kaynağıdır.
- E) Amerika Birleşik Devletleri'nde yıllık toplam atık miktarı Avrupa'dakinden fazladır.

17. Dünyadaki bağımsız devlet sayısı çeşitli kaynaklarda farklılık göstermektedir. 2010 yılı itibarıyla Birleşmiş Milletlere üye 192 devlet bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, Birleşmiş Milletlere üye olmayan Vatikan da, dünyadaki devletlerin hemen hepsi ve Birleşmiş Milletler tarafından tanınmaktadır. Diğer taraftan, bağılı buldukları devletten tek taraflı olarak bağımsızlığını ilan eden devletler de vardır. 2010 yılı itibarıyla, Birleşmiş Milletler tarafından resmen bağımsız bir devlet olarak tanınmamasına karşın Kosova, Abhazya ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin de aralarında bulunduğu birçok devlet, en az bir Birleşmiş Milletler üyesi devlet tarafından resmen tanınmıştır. Tüm bunların yanı sıra, İsrail-İran, Güney Kore-Kuzey Kore örneklerinde olduğu gibi, hepsi Birleşmiş Milletlere üye olmalarına karşın birbirlerinin bağımsızlıklarını tanımayan devletler de bulunmaktadır.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi savunulamaz?

- A) Bazı devletlerin tek taraflı bağımsızlık ilanı, siyasal sorunlar ya da devlet çıkarları nedeniyle bağımsız devletlerin bir kısmı tarafından kabul edilmemektedir.
- B) Her devlet, bağımsız devlet sayısını kendisinin resmen tanıdığı devletlerle sınırlı tutmaktadır.
- C) Birleşmiş Milletlere üye bazı devletler arasındaki siyasal sorunlar, bu devletlerin karşılıklı olarak birbirlerini tanınamalarına neden olmaktadır.
- D) Birleşmiş Milletlere üye devlet sayısı, tek taraflı olarak bağımsızlığını ilan eden devletlerin de katılımıyla artmaktadır.
- E) Birleşmiş Milletlere üye olmamasına karşın, bağımsızlığı Birleşmiş Milletler tarafından resmen kabul edilen devletler de bulunmaktadır.

18. Bir ülkenin gelişme hızı, artan nüfusun gereksinimlerini karşılayamaz duruma geldiğinde, bu ülkede aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesi be-
lenmez?

- A) Yatırımlara ayrılan payın azalması
- B) İşsizlik oranının artması
- C) Dış satım payının artması
- D) Konut açığının artması
- E) Sağlık ve eğitim hizmetlerinin yetersiz kalması

19. Deniz ve okyanusları birbirine bağlayan kanalların açılması, dünya genelinde deniz ticaretinde kullanılan okyanus, deniz ve boğaz gibi bazı su yollarının öneminin azalmasına ya da artmasına neden olmuştur.

Buna göre, Süveyş Kanalı'nın açılmasıyla deniz ticaretinde önem kazanan ve kaybeden su yolları aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

Önem kazanan

Önem kaybeden

A) Cebelitarık Boğazı ve Akdeniz	Ümit Burnu
B) Panama Kanalı ve Atlas Okyanusu	Hint Okyanusu
C) Ümit Burnu	Cebelitarık Boğazı ve Akdeniz
D) Cebelitarık Boğazı ve Akdeniz	Panama Kanalı ve Atlas Okyanusu
E) Hint Okyanusu	Panama Kanalı ve Atlas Okyanusu

20. "Şiddetli ve yıkıcı bir atmosfer olayı olan tayfun Türkiye'de görülmez." diyen bir araştırmacı bu tezini savunmak için Türkiye ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisini kanıt olarak gösterebilir?

- A) Orta Kuşak'ta ve okyanuslardan uzakta olmasını
- B) Kuzey Yarım Küre'de yer almasını
- C) Topraklarının büyük kısmının Asya Kıtası'nda bulunmasını
- D) Yüksek ve engebeli olmasını
- E) İç kesimlerde nem oranının düşük olmasını

21. İnsanlar, gereksinimlerini karşılayabilmek için çeşitli etkinliklerde bulunur. Bu etkinlikler sonucunda yaşadıkları çevrede bazı sorunlar ortaya çıkabilir. Örneğin, enerji gereksinimini karşılamak için termik santraller kurulmakta ve o bölgede hava kirliliği oluşmaktadır.

Bu örnekteki gibi bir ilişki aşağıdakilerin hangisinde yoktur?

- A) Besin gereksinimini karşılamak için tarımda kimyasal gübrelerin kullanılması ve toprağın kirlenmesi
- B) Kentlerde barınma gereksinimini karşılamak için yeni konutların yapılması ve yeşil alanların azalması
- C) Eğlence gereksinimini karşılamak için eğlence merkezlerinin kurulması ve gürültü sorununun ortaya çıkması
- D) Tatlı su gereksinimini karşılamak için barajların yapılması ve tarımsal verimin azalması
- E) Ulaşım gereksinimini karşılamak için taşıt üretiminin artması ve trafik sorununun ortaya çıkması

22. Günümüzde enerji yalnızca endüstrileşmenin değil, aynı zamanda ekonomik ve sosyal hayatın da zorunlu bir tüketim maddesi durumuna gelmiştir. Uygarlık düzeyi, tüketilen enerji miktarına paralel olarak arttığından, yüzünde tüketilen enerji miktarı da fazlaşmaktadır. Enerjinin üretilmesi ve tüketilmesi süreçlerinde hava, su ve toprak gibi doğal çevre kaynakları kirletilmekte ve kirliliğin miktarı da sürekli artmaktadır. Bu gibi çevre sorunlarının önlenmesi, bu mümkün olmayacaksa azaltılması için yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarından daha fazla yararlanılması gerekmektedir. Böylece fosil yakıtlara olan bağımlılık azalacağı gibi, tüketimin neden olduğu çevre sorunları da azaltılmış olacaktır.

Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Enerji kaynaklarının kullanım alanının çok geniş olduğuna
- B) Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımıyla çevre sorunlarının azalacağına
- C) Gelişmiş ülkelerde enerji tüketiminin her geçen yıl arttığına
- D) Fosil yakıt tüketiminin fazla olmasının çevre sorunları yarattığına
- E) Hızlı nüfus artışına bağlı olarak, tüketilen enerji miktarının arttığına

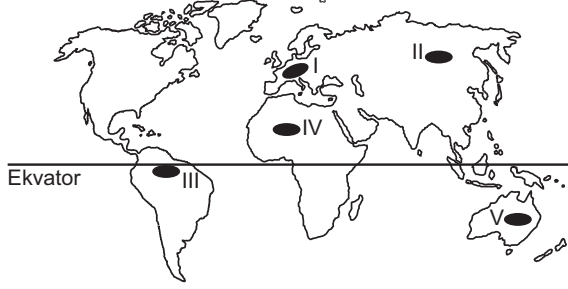
23. İngiltere’de, John Worlidge adlı ziraatçı, tarımda “zararlı” olarak kabul edilen hayvanlara karşı aşağıdaki işlerin yapılmasını belirten bir takvimin de içinde bulunduğu “Tarımsal Sistem” adlı kitabını 1668’de yayımladı. Buna göre, tarımda yüksek verim elde etmek için

- şubat ayında tüm kurbağalar ve yumurtaları yok edilmeli,
- nisan ayında solucanlar toplanmalı,
- haziran ayında karıncalar yok edilmeli,
- temmuz ayında ise yaban arısı ve sinekler öldürülmelidir.

Ekosistemlerin işleyişi ve birbirlerine olan etkileri göz önüne alındığında, İngiltere’de bu hatalı yöntemleri uygulamış olan dönemin çiftçilerinin, hangi tarımsal sorunla karşılaşmış olması beklenmez?

- A) Böceklerle beslenen kurbağaların yok edilmesi, değinilmeyen diğer tarım zararlılarının sayısını artırmış ve ürünlere büyük zarar vermiştir.
- B) Toprakta yaşayan karınca ve solucanların yok edilmesi, toprağın havalanmasını olumsuz etkilemiş ve verimi düşürmüştür.
- C) Yaban arısı ve sineklerin öldürülmesi, bitkilerin döllenmesini ve polenlerin taşınmasını olumsuz etkilemiştir ve tarımsal verim azalmıştır.
- D) Karınca ve solucanların yok edilmesi, sulamaya duyulan gereksinimi artırmış ve tarımsal üretim maliyetlerinin yükselmesine neden olmuştur.
- E) Kurbağaların yok edilmesi sonucunda, yaban arısı ve sineklerin sayısı artmış ve bu zararlılarla mücadele süresi uzamıştır.

24. Teknolojik gelişmelerin ortaya çıkardığı çevre sorunlarından biri de hava kirliliğidir.

Buna göre, haritada numaralarla gösterilen yerlerin hangisinde, endüstrileşmeye bağlı olarak hava kirliliğinin daha fazla olması beklenir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

2011 LİSANS YERLEŐTİRME SINAVI-3 (LYS-3)

COĞRAFYA-1 TESTİ

25 HAZİRAN 2011

1. C

2. B

3. C

4. B

5. D

6. C

7. B

8. E

9. B

10. E

11. A

12. D

13. A

14. B

15. C

16. E

17. D

18. C

19. A

20. A

21. D

22. E

23. D

24. A